

„Aan 's Heeren zegen is 't al gelegen.” — „Vlijt gedijt.”

Twee spreuken, die met elkaar in nauw verband staan. Die eigenlijk nooit ieder afzonderlijk gebruikt moeten worden.

Er zijn menschen, die alleen willen weten van de eerste. „Aan 's Heeren zegen is 't al gelegen,” herhalen ze telkens, als men hun aanzetten wil, 't een of 't ander eens flink aan te pakken. Niet zoo lauw te zijn, maar de handen uit den mouw te steken.

Inplaats van dit te doen, stellen ze zich laksch aan in hun werk. Heeft men moeite, iets van hen gedaan te krijgen. Is, wat ze afleveren, nog maar half werk. Zitten ze liefst met een boekje in een hoekske. Hebben ze een hekel aan 't sloven voor 't aardse en tijdelijke, al komen vrouw en kinderen door dit gebrek aan zin om aan te pakken soms in moeilijke omstandigheden. Zij maken er zich niet druk om. Er zijn immers broeders en zusters, die de Heere rijker gezegend heeft dan hen. Die moeten dan maar helpen. En in hun verkeerde uitlegkunde halen ze te hunner rechtvaardiging het woord aan van den psalmist: „Het is te vergeefsch, dat gijlieden vroeg opstaat, laat opblijft, eet brood der smarten; het is alzoo, dat Hij het Zijnen beminden als in den slaap geeft.”

Dan zijn er ook, die wat het tijdelijke aangaat, niet deze leer zijn toegedaan, maar wel zoo redeneeren, zoodra het gaat over geestelijke zaken, meer speciaal wanneer die zaken de opvoeding der kinderen betreft. In huis de kinderen te leeren uit Gods Woord, hen te stellen onder de tucht van dat Woord, wel, wat geeft het! Zoolang ze onwedergeboren zijn, baat het immers toch niets. En behooren ze tot de uitverkoornen, wel, dan zal God ze op Zijn tijd wel roepen. Alsof God tot dit roepen geen menschen gebruikte. Alsof niet de allerheerlijkste taak, die een ouder zich denken kan, zou wezen: medearbeider Gods te zijn. En alsof God-zelf niet tot een wereld, die zoo verdorven was als de door den zondvloed verwoeste, niet nog eerst Zijn prediking deed uitgaan.

Naar een Christelijke school zenden zulke ouders hun kinderen ook meestal niet. „De meesters kunnen ze toch immers niet bekeeren.” En al zijn ze niet allen zoo dom als de vader, die zich beklaagde, dat z'n kind zooveel psalmversjes moest leeren, en daarbij 't argument gebruikte: „David heeft de psalmen toch ook niet van buiten geleerd,” hun redeneering gaat toch ook denzelfden kant uit. Ze laten Gods water over Gods akker loopen en zeggen daarbij met een vroom woord en een even vromen geest: „Aan 's Heeren zegen is het toch alles gelegen.”

Precies tegenovergesteld aan hen zijn de menschen, die alleen gelooven in het „Vlijt gedijt.”

Bij hen een zwoegen en slaven van den vroegen morgen tot den laten avond.

Geen tijd haast om te eten of te drinken.

Nauwlijks tijd om te slapen.

En vooral in 't geheel geen tijd om zich bezig te houden met dingen, die niet tot de zienlijke wereld behooren.

Geen tijd om den Bijbel te lezen.

Geen tijd om te bidden.

Geen tijd om een vergadering van geloovigen bij te wonen.

Geen tijd — maar ook geen behoefte.

Ze gelooven niet eens, dat de zegen des Heeren noodig is, om hun vlijt recht te doen gedijen.

Ze kunnen het zelf wel af.

Als 't hun daarbij tegenloopt, morren ze tegen het noodlot, dat juist hen altijd treft; schelden ze op „verrotte maatschappelijke toestanden,” waardoor het den een zoo veel beter gaat dan den ander.

Als 't hun meeloopt, verheft zich hun hart, en spreken ze met Nebukadnezar van het trotsche Babel, dat zij gebouwd hebben.

Zij hebben zich een vermogen verworven.

Dat hun kinderen goed kunnen leeren komt, omdat zij zelf ook niet dom waren.

En omdat ze hun kinderen ook van jongsaf hebben ingeprent, dat „vlijt gedijt.”

Het vrouwtje op onze plaat lijkt ons niet te behooren tot de eerste categorie. Daarvoor zijn haar oogen te naarstig gericht op haar spinnewiel. Daarvoor houden haar vingers te voorzichtig den dunnen draad. Te dikwijls breken van dien draad maakt immers later het weefsel ongelijk.

Of ze dan te rangschikken is onder de tweede soort van menschen?

Dan zou ze 't op haar ouden dag verder gebracht hebben. Heel weelderig ziet haar kleeding er niet uit. En haar omgeving evenmin. Haar dagelijksch brood heeft ze; zelfs kan ze 't beleggen met een stukje kaas, misschien ook wel product van eigen vlijt. Maar meer . . . ?

En indien 't haar tegenliep, indien al haar zwoegen haar niet verder gebracht had, indien ze geen andere leus had gehad dan het: „Vlijt gedijt,” haar oud gezicht zou er niet die tevreden uitdrukking bij behouden hebben.

Neen, van haar verwachten we, dat ze de twee spreuken heeft weten saam te voegen tot één geheel.

Dat ze gewerkt heeft, zooveel en zoolang ze kon. Dat ze veel kinderen groot gebracht, haar gezin goed bestuurd heeft, en haar man een trouwe gezellin en hulpe is geweest.

Maar dat bij en onder dit alles haar gedachten gericht waren naar boven.

En dat ze, wanneer ze haar kinderen aanzette tot inspanning met het oude woord „Vlijt gedijt,” er steeds heeft bijgevoegd: „Maar bovenal, vergeet het nooit: Aan 's Heeren zegen is toch alles gelegen.”

J. M. WESTERBRINK-WIRTZ.

Naar een schilderij van J. Toorenvliet.

1582